

rostově nemohlo býti provedeno. Nerozhoduje, že správní úřady zaujaly v souzeném případě odchylné stanovisko a že pravoplatně svou příslušnost popřely, protože otázka věcné příslušnosti správních úřadů a otázka pořadu práva může býti s konečnou platností rozřešena podle § 3 a násl. zákona ze dne 2. listopadu 1918 čís. 3 Sb. z. a n. Pokud jde o nárok z obohacení, staly se námitky dovolacích rekurentů bezpředmětnými tím, že usnesení procesního soudu bylo v celém rozsahu obnoveno. Rozlišování v žalobě je po věcné stránce bezvýznamné, protože ani podle žalobního vyličení nejde o nárok z důvodu obohacení ve vlastním slova smyslu, nýbrž zase jenom o nárok na náhradu škody, kterou prý zemřelý starosta obci způsobil, při čemž by nepadalo na váhu, k čemu použil peněz, které snad nezúčtoval nebo jinak zadržel, když žaloba směřuje proti dědicům jako universálním nástupcům.

Čís. 14999.

K § 163 obč. zák.

Lze žalovati na určení nemanželského otcovství k dítěti, jež bylo zrozeno rozvedenou manželkou po uplynutí 300 dnů po soudním rozvodu, i když nepředcházela spor o manželský původ dítěte. Žalovaný ve sporu o nemanželské otcovství není oprávněn k námitce dovozené z dvorského dekretu ze dne 15. června 1835 čís. 39 Sb. z. s.

(Rozh. ze dne 27. února 1936, Rv II 633/35.)

Nezletilý žalobce je syn Františky rodem H-ové, která uzavřela dne 9. května 1922 sňatek s Janem V-em. Toto manželství bylo rozvedeno rozsudkem krajského soudu ze dne 19. září 1930 a rozloučeno rozsudkem téhož soudu ze dne 27. října 1933. Nezletilý žalobce se narodil dne 11. ledna 1933, tedy dříve než 300 dní po pravoplatném rozvodu manželství a byl jako nemanželské dítě do matriky zapsán. Žalobou domáhá se uznání nemanželského otcovství proti Bohumilu S-ovi. První soud zamítl žalobu pro tentokráte, o dovolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalující dítě tvrdí, že žalovaný tělesně obcoval s jeho matkou v době v § 163 obč. zák. uvedené, takže jest tu zákonná domněnka pro nemanželské otcovství žalovaného. Žalovaný namítal jednak, že s matkou dítěte v době kritické tělesně neobcoval, jednak, že rozvedení manželé obnovili v kritické době manželské soužití a spolu tělesně obcovali, takže jest dítě pokládati za manželské. Jsou tu tedy dvě námitky žalovaného, z nichž druhá jest po právní stránce opřena o dvorský dekret ze dne 15. června 1835 čís. 39 Sb. z. s. První soud se obíral jen druhou námitkou a zjistiv, že rozvedení manželé v kritické době manželské společenství obnovili a spolu tělesně obcovali, zamítl žalobu pro tentokráte,

vycházejí z názoru, že podle zmíněného dvorského dekretu jest dítě pokládati za manželské a že se nelze domáhati proti žalovanému určení nemanželského otcovství, dokud nebude manželský původ dítěte od-uznán. Odvolací soud jednak zjistil, že žalovaný s matkou dítěte v kritické době tělesně obcoval (čímž pokládal za vyvrácení první námitku žalovaného), jednak zjistil, že matka dítěte se svým rozvedeným manželem v době kritické nesouložila (čímž pokládal za vyvrácení druhou námitku žalovaného), a pokládal za to, že následkem tohoto zjištění tu dvorský dekret vůbec v úvahu nepřichází. Odvolací soud se nezabýval otázkou, zda manželé v době ve dvorském dekretu uvedené dřívejší společenství obnovili, což dovolatel vytýká jako rozpor se spisy (§ 503 č. 3 c. ř. s.) a mimo to zastává pod důvodem právní mylnosti (§ 503 č. 4 c. ř. s.) názor, že jest oprávněn k námitce, čerpané z dvorského dekretu a že nejsou správnými rozhodnutí nejvyššího soudu ve Vídni č. 7405 Gl. U. n. ř. a čís. 1643 úř. sb., podle něhož lze v takovém případě žalovati o zjištění nemanželského otcovství, aniž předcházet spor o manželském původu dítěte, jakož i našeho nejvyššího soudu 12614 Sb. n. s., který se k názoru vídeňského judikátu bez bližšího odůvodnění přiklonil. Z vyličeného děje je zjevno, že se nutno především zabývatí námitkou žalovaného, vyvozovanou z dvor. dekretu ze dne 15. června 1835 č. 39 Sb. z. s. a rozřešiti otázku, zda je žalovaný k této námitce oprávněn. Na to nutno dáti odpověď zápornou. Podle uvedeného dvorského dekretu pokládá se dítě, zrozené z rozvedené manželky 10 měsíců (300 dní) po soudním rozvodu, za nemanželské. Takové dítě se tedy nepokládá za manželské, totiž od manžela zplozené, nýbrž za nemanželské. To platí podle samého zákona, který manželovi v příčině takových dětí žádný důkaz neukládá. Dítě — zastoupené poručníkem — by ovšem mohlo proti manželovi své matky podati žalobu na uznání manželského původu, ale musilo by provéstí důkaz buď podle § 157 obč. zák. nebo podle zmíněného dvorského dekretu, a musilo by tedy v poslednějším směru dokázati buď tělesné obcování rozvedených manželů v době kritické (§ 163 obč. zák.), neb aspoň, že se manželé v té době vrátili do manželského společenství. K takové žalobě však jest oprávněno jen dítě, po případě jeho zákonný zástupce, nikdo jiný. Nepodá-li dítě takovou žalobu, zůstane v platnosti zákonná domněnka, že jest nemanželské, aniž jest v tom směru třeba nějakého soudního výroku. Muž, proti kterému byla podána žaloba z nemanželského otcovství, není vůbec legitimován k námitce, čerpané z dvorského dekretu, protože mu nepřísluší disposiční moc nad statusovým právem dítěte, a protože proti němu jest žaloba založena jen na faktu tělesného obcování v době kritické podle § 163 obč. zák. Nemůže tak učiniti ani žalobou ani námitkou. Jemu přísluší pro případ, že se žalujícímu dítěti podaří důkaz podle § 163 obč. zák. jen odvod, že dítě dokázanou souloží nemohlo býti zplozeno (§ 270 c. ř. s.). Nejvyšší soud se tedy v probrané otázce přiklání k judikátu dřívejšího nejvyššího soudu ve Vídni č. 221 ze dne 20. dubna 1915, Pres. 132/15, uveřejněnému pod č. 7405 Gl. U. n. ř. a č. 1643 úř. sb. a odkazuje k zevrubným důvodům tam uvedeným. Tím padla druhá námitka žalovaného zcela a jest se nyní obíratí jen dovolacími důvody,

pokud se týkají námítky první, totiž že žalovaný s matkou dítěte v kritické době nesouložil, v kterémžto směru běží již jen o otázku skutkovou, kterážto skutečnost nebyla vyvrácena.

Čís. 15000.

Nárok podle § 1327 obč. zák. přísluší pozůstalé vdově i tehdy, dostalo-li se jí dědictví po zemřelém jejím muži.

(Rozh. ze dne 27. února 1936, Rv II 861/35.)

Žalobkyně přednesla, že zaviněním žalovaných byl její manžel při automobilové nehodě usmrcen a požaduje proto od žalovaných podle § 1327 o. z. také rentu 800 Kč měsíčně. První soud požadovanou rentu žalobkyni přisoudil. Důvody: Žalobkyně dostávala za života svého manžela k vedení domácnosti 1.500 Kč měsíčně. Z najatých místností dostává žalobkyně nyní 600 Kč měsíčně, dlužno tedy z této částky odečísti 300 Kč na podíl jejího manžela připadající a mimo to 200 Kč (podle § 273 c. ř. s.) na větší výdaje spojené s režii větší domácnosti při větší posluze a živění 2 praktikantů obchodních, takže zbude čistých 1.000 Kč měs. na výdaje ryze osobní dřívější domácnosti její a připadá z toho na žalobkyni 500 Kč měsíčně. Odvolací soud přiznal žalobkyni na rentě 500 Kč měsíčně. Důvody: Zemřelý dával žalobkyni na vedení domácnosti, totiž jen výživu obou manželů, měsíčně 1.500 Kč. Od toho jest odečísti 300 Kč jako polovici nájemného, jež žalobkyně dostává z najatých místností a 200 Kč na větší výdaje režijní. Zbývá tedy čistých 1.000 Kč, z čehož ušla žalobkyni usmrcením manželovým polovice, měsíčně 500 Kč.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Žalobkyně dostávala od svého manžela k vedení domácnosti na výživu obou manželů 1.500 Kč a manžel mimo to platil světlo, úroky, anuity a kupoval manželce i šaty ročně alespoň za 2.000 Kč. První soud uznal v úvaze těchto skutečností, že žalobkyni ušlo smrtí manželovou 800 Kč měsíčně. Odvolací soud odpočítal od tohoto zjištěného měsíčního příjmu jednak 300 Kč jako polovici z nájemného, které prý žalobkyně dostává nyní z pronajatých místností, a mimo to 200 Kč na větší výdaje, spojené prý s režii větší domácnosti při větší posluze a živění 2 obchodních praktikantů. Při posuzování důvodnosti a výše nároku žalobkyně na rentu podle § 1327 obč. zák. jest vycházeti z právního názoru, vysloveného již v rozhodnutí čí. 6023 Sb. n. s., že tu jde o nárok samostatný. Okolnost, že se žalobkyni smrtí manželovou dostalo po něm dědictví, nezabavuje ji nároku podle § 1327 obč. zák., neboť to, čeho nabyla jako dědička, neobdržela jako náhradu škody od žalovaných. Pronajala-li tedy po smrti svého manžela obchodní místnost ve svém domě